

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради
Інституту педагогіки НАПН
України

від 19 травня 2016 р.

протокол № 6

Голова вченої ради

Гопузов О.М.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>третій (освітньо-науковий)</u>
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ	<u>доктор філософії</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>01 Освіта</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>014 «Середня освіта»</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>Доктор філософії у галузі освіти</u> <u>за спеціальністю 014 «Середня освіта»</u>

Київ, 2016 р.

Освітньо-наукова програма доктора філософії за спеціальністю 014 «Середня освіта» розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти проектною групою Інституту педагогіки НАПН України у складі:

Керівник проектної групи: доктор педагогічних наук, професор Пошетун О.І.

Проектна група:

доктор педагогічних наук, професор Буринська Н.М.
доктор педагогічних наук, професор Гупан Н.М.
доктор педагогічних наук, професор Дічек Н.П.
доктор педагогічних наук, професор Величко Л.П.
доктор педагогічних наук, ст.н.сп. Назаренко Т.Г.
доктор педагогічних наук, професор Пироженко Л.В.
доктор педагогічних наук, професор Топузов О.М.
кандидат педагогічних наук, ст.н.сп. Антонєць Н.Б.
кандидат педагогічних наук, ст.н.сп. Головка М.В.
кандидат педагогічних наук, ст.н.сп. Засєкіна Т.М.
кандидат педагогічних наук, ст.н.сп. Надтока О.Ф.
кандидат педагогічних наук, ст.н.сп. Матяш Н.Ю.
кандидат педагогічних наук, ст.н.сп. Ремєх Т.І.

Освітньо-наукова програма обговорена та схвалена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України
Протокол № 6 від 19 травня 2016 р.

Голова вченої ради

Топузов О.М.

1. Профіль програми доктора філософії зі спеціальності 014 «Науки про освіту»	
1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу	Інститут педагогіки НАПН України
Повна назва кваліфікації англійською мовою	Philosophy Doctor degree in education science
Офіційна назва освітньої програми	Educational and scientific program of philosophy doctor specialty 014 «Secondary education»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 30 кредитів ЄКТС, термін освітньої складової освітньо-наукової програми 4 роки
Акредитуюча організація	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Рівень вищої освіти «Магістр», освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	В програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.
2 – Мета освітньої програми	
	Надати здобувачеві теоретичні знання та сформувати практичні уміння і навички наукового дослідження.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> освіта, теорія та історія педагогіки, дидактика, педагогічна компаративістика, теорія і методика навчання, теорія і методика управління освітою; ▪ <i>Цілі навчання:</i> виконання науко-дослідницької роботи, викладацька діяльність; ▪ <i>Теоретичний зміст предметної області включає:</i> концепції, теоретичні та методичні засади вивчення дисциплін педагогічного циклу; термінологія педагогічної науки; основи організаційно-методичної, навчально-методичної та інших видів професійної діяльності у вищій школі; процедура наукового дослідження; нормативно-правова база діяльності, вчителя, викладача вищого навчального закладу; ▪ <i>Методи, методики та технології,</i> якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці: показовий, діалогічний, евристичний, дослідницький методи та методи програмування і порівняння; інформаційні технології, інтерактивні методики, навчання за технологією тренінгу.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма орієнтує на актуальні спеціалізації в розрізі спеціальності 014 «Середня освіта», в межах яких можлива подальша наукова та викладацька кар'єра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри та навиків викладання спеціальних дисциплін в галузі 014 «Середня освіта» <i>Ключові слова:</i> освіта, історія освіти, середня освіта, навчання,

	професійна компетентність, науковець, дослідження, технології.
Особливості та відмінності	Освітньо-наукова програма розроблена з врахуванням досвіду підготовки наукових кадрів зі споріднених спеціальностей у системі інститутів НАПН України.
4 – Працевлаштування випускників освітньої програми та продовження освіти	
Професійні права	2310.2 Асистент 2310.2 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2351.1 Молодший науковий співробітник (методи навчання) 2351.1 Наукові співробітники (методи навчання) 2351.1 Науковий співробітник-консультант (методи навчання) 2351.2 Викладач (методи навчання) 2359.1 Молодший науковий співробітник (в інших галузях навчання) 2359.1 Науковий співробітник (в інших галузях навчання)
Продовження освіти (академічні права)	Підвищення кваліфікації в провідних університетах та науково-дослідних центрах. Підготовка в докторантурі.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, самостійна робота, опрацювання публікацій в провідних виданнях даної спеціальності, консультації із викладачами, написання наукових доповідей, підготовка дисертаційної роботи.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, презентації, захист дисертаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю; мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, наполегливість у досягненні мети; соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, відповідальність за навчання інших; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей, ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних

	<p>комплексних проєктів; лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проєктів.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>Здобуття глибоких знань із спеціальності 014 «Середня освіта», за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку; знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ; здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних задач та проведенні досліджень; здатність розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання; здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення експериментальних і практичних завдань.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>Знання (Зн)</p>	<p>Здатність продемонструвати знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки; здатність продемонструвати поглиблені знання у вибраній спеціалізації; здатність продемонструвати розуміння впливу наукових рішень в суспільному, економічному і соціальному контексті.</p>
<p>Уміння (Ум)</p>	<p>Здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел; застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач, характерних обраній спеціалізації; самостійно планувати та виконувати дослідження, оцінювати отримані результати; ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди; застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін під час розв'язання задач та проведення досліджень обраної спеціальності 014 «Середня освіта»; аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; оцінити доцільність та можливість застосування нових методів і технологій в обраній галузі науки.</p>
<p>Комунікація (Ком)</p>	<p>Уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях; уміння представляти та обговорювати отримані результати.</p>
<p>Автономія і відповідальність (АіВ)</p>	<p>Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;</p>

	здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання навчальних дисциплін професійної підготовки, мають науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою спеціальністю.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення досліджень у вибраній спеціальності - 014 «Середня освіта».
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Використання авторських розробок науковців Інституту педагогіки НАПН України.
9 – Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)	Відповідність програмних компетентностей навчальним дисциплінам наведено в пояснювальній записці.
10 – Академічна мобільність (регламентується Постановою КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Інститутом педагогіки НАПН України та науковими установами НАПН України та вищими навчальними закладами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Інститутом педагогіки НАПН України та зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Розподіл змісту освітньої складової освітньо-наукової програми за групами компонент та циклами підготовки

№ п/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів / %)		
		Нормативні компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл загальної підготовки	12 / 40	–	12 / 40
2.	Цикл професійної підготовки	9 / 30	8 / 27,0	17 / 57
3.	Практична підготовка	1 / 3	-	1 / 3
Всього за весь термін навчання		22 / 73,0	8 / 27,0	30 / 100

3. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Семестр	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	К-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Цикл загальної підготовки (12 кредитів)			
2,3	Філософія освіти і методологія освітніх досліджень	3	екзамен
2,3,4,5	Іноземна мова та академічне письмо	4	залік, екзамен
5,6	Організаційна та проектно-дослідницька діяльність в освіті	2	залік
2	Технологія дисертаційного дослідження	1	залік
3	Викладання і навчання в сучасній вищій школі	2	залік
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Нормативні навчальні дисципліни (9 кредитів)			
3	Становлення і розбудова вітчизняної освіти	1	залік
2	Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті	1	залік
4	Методологічні основи управлінської діяльності та наукові школи менеджменту	1	залік
5,6	Сучасні підходи до організації навчально-виховного процесу (компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований)	2	екзамен
5,6	Формування і розвиток змісту освіти. Сучасні технології в освіті.	2	екзамен
3,4	Тенденції розвитку методик навчання	2	екзамен
2.2. Навчальні дисципліни за вибором аспіранта (8 кредитів)			
6	Обличчя культури: відмінності для толерантного погляду	1	залік
6	Жіноче обличчя культури (місце жінки в світогляді різних етапів культурного розвитку людства)	1	залік
5	Мотиваційний менеджмент і лідерство	1	залік
5	Шкільний менеджмент в цифровому суспільстві.	1	залік
4,5,6	Альтернативна освіта в країнах Європейського Союзу	1	залік
4,5,6	Педагогічна компаративістика	1	залік
4,5,6	Сучасні наукові погляди на багатомовність як суспільне та індивідуальне явище	1	залік
4,5,6	Освітні реформи у країнах Європейського Союзу	1	залік
4	Розроблення та оцінювання навчальної літератури	1	залік
4	Теорія і практика розроблення електронних навчальних посібників	1	залік
3,4	Проблема забезпечення якості освіти. ДПА.	1	залік
3,4	Формування в учнів ціннісних орієнтацій та наукової картини світу	1	залік
3,4	Моделювання освітнього простору в школі I ступеня	1	залік
3. Практична підготовка (1 кредити)			
6	Педагогічна практика	1	залік

II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми доктора філософії є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, симпозіумах, наукових фахових семінарах.

III. Атестація

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності 014 «Середня освіта», яка функціонує у науковій установі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада вищого наукової установи має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншої наукової установи чи вищого навчального закладу, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності 014 «Середня освіта».

Керівник проектної групи за спеціальністю 014 «Середня освіта»

Пометун Олена Іванівна,

доктор педагогічних наук, професор,

член-кореспондент НАПН України,

головний науковий співробітник

відділу суспільствознавчої освіти НАПН України

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання, посада)